

1 KVALITET OCH FÖRUTSEBARHET I 2 STUDIERNA

3 *HUS RIKSDAGSVALPROGRAM 2023*

4 Det finns mycket att jobba för då det gäller att skapa en bättre vardag och ljusare framtid för
5 dagens studenter. Då vi satsar på studenterna försäkrar vi oss om att vårt välfärdssamhälle
6 också i fortsättningen står på en stabil grund. Det här kräver både ekonomiska satsningar
7 och en stark vilja att förbinda sig vid detta arbete på lång sikt. Då vi satsar på studenternas
8 försörjning och på universitetsundervisning av hög kvalitet agerar vi samtidigt
9 förebyggande för att garantera studenternas välmående.

10 I vårt riksdagsvalprogram sätter vi alltid studenternas intressen främst. För en studerande är
11 det särskilt viktigt att kunna förutse att nivån på försörjningen är stabil och tillräcklig och
12 att kunna lita på att kvaliteten på utbildningen är god. Då vi går in för att arbeta kring dessa
13 teman förbättrar vi varje studerandes ställning. Samhället bör motarbeta kriser som inverkar
14 på studenterna, speciellt då det gäller kriser som påverkar studenternas psykiska hälsa samt
15 miljökriser måste åtgärder vidtas omedelbart. På detta sätt kan vi garantera att studenternas
16 studieförmåga upprätthålls och att vår planet förblir livskraftig.

17 Vårt riksdagsvalprogram lyfter fram studenternas önskemål och behov. Samtidigt
18 presenterar programmet lösningar på problemen. Dessa lösningar har också sitt pris. Vi
19 anser att de åtgärder vi presenterar är nödvändiga, inte bara för att kunna garantera ett
20 bättre liv för studenterna, utan också för att vårt välfärdssamhälle ska utvecklas åt rätt håll.
21 Utan välmående studenter och undervisning av god kvalitet föds inga nya idéer och
22 utvecklingen stannar av. Det är med andra ord i första hand en investering i allas framtid då
23 vi arbetar för de frågor som är viktigast för studenterna.

24 **TILLRÄCKLIG OCH FÖRUTSEBAR FÖRSÖRJNING FÖR** 25 **STUDENTERNA**

26 Nedskärningarna i studiestödet som gjordes år 2017 hade en betydande inverkan på
27 högskolestuderandenas försörjning. Allt fler studerande är tvungna att skuldsätta sig
28 orimligt mycket och beloppet av utestående studielån har fördubblats under de senaste fem
29 åren. Många studenter finansierar sina studier med att arbeta, vilket inverkar negativt på
30 studietakten. Av studerandena uppger till och med mer än 13% att deras inkomster är
31 synnerligen knappa och osäkra.

32 Studenternas välmående främjas av en tillräcklig och förutsebar försörjning. Samtidigt
33 upprätthålls studieförmågan. Studenternas försörjning bör utvecklas så att heltidsstudier är
34 möjliga under hela studietiden. Det ska vara frivilligt för studenterna att välja om man vill
35 lyfta studielån eller jobba vid sidan av studierna. Studielån och arbete får inte vara
36 nödvändiga för att trygga försörjningen.

37 Socialskyddsreformens centrala mål bör vara ett system som är enklare än det nuvarande
38 systemet och som beaktar studenternas behov. Studerandena är en heterogen
39 människogrupp och alla omfattas inte av studiestödet då de studerar. Man bör beakta
40 studenternas behov också då man gör upp regler för övriga förmåner. En basinkomst utan
41 villkor (en s.k. medborgarlön), som räcker för att fylla de viktigaste behoven, är en bra
42 lösning på de frågor och utmaningar som kommit fram tidigare i denna text.

43 **Åtgärder**

- 44 - I samband med socialskyddsreformen tas en basinkomst utan villkor i bruk.
- 45 - Studiepenningen höjs med minst hundra euro i månaden.
- 46 - Antalet studiestöds månader ökas.
- 47 - Det högsta priset för en matportion på studentrestaurangerna höjs med 0,70% och
48 höjningen binds samtidigt till en höjning av måltidsstödet. Det högsta möjliga
49 priset för en måltid bör indexbindas.

- 50 - Studerandeförmånerna utvecklas som en del av socialskyddsreformen och
51 socialskyddskommittén hör aktivt studenterna i de frågor som behandlas.
- 52 - Studiestödet flyttas från undervisnings- och kulturministeriets ansvar till social-
53 och hälsovårdsministeriet.
- 54 - Det ska inte finnas en gräns för hur många studiepoäng en student får avlägga
55 samtidigt som studenten lyfter sjukdagpenning.
- 56 - Tvåstegsmodellen för studiestödet slopas.
- 57

58 **STUDIER AV HÖG KVALITET MED HJÄLP AV TILLRÄCKLIG**
 59 **FINANSIERING**

60 Lösningen på de utmaningar vi står inför idag ligger i forskning, vetenskap och utbildning.
 61 Universitetens verksamhet bör säkras med tillräcklig finansiering så att universiteten kan
 62 möta de förväntningar och krav som de idag ställs inför. Ett första steg är att höja
 63 universitetens basfinansiering till en internationellt sett konkurrenskraftig nivå.

64 Studenternas välmående har försämrats under pandemitiden. Med hjälp av
 65 studiehandledning, studiepsykologer och individuella arrangemang kan vi garantera att
 66 studenternas studier fortskrider smidigt och samtidigt förbättra studenternas välmående då
 67 vi svarar på de behov som finns. Det bör också reserveras tillräckligt med resurser för
 68 internationella studenters välmående och för att kunna stödja dessa studerandes
 69 integration i samhället,

70 Det krävs långsiktiga ekonomiska åtgärder för att förverkliga detta. Det har talats mycket
 71 om satsningar på utbildning och vetenskap, men istället har vi år efter år fått bevittna
 72 upprepade nedskärningar. Nu är det hög tid att istället för att bara uttala tomma ord, skrida
 73 till verket och satsa på vår gemensamma framtid.

74 **Åtgärder**

75 - Universitetens basfinansiering höjs så att den är på samma nivå som i de övriga
 76 nordiska länderna.

77 - Man frångår den konkurrenssituation som för tillfället råder mellan universiteten
 78 som en följd av nuvarande finansieringsmodell. Förutom de finansiella resurserna
 79 bör man även försäkra sig om tillgången till övriga resurser då man ökar antalet
 80 nybörjarplatser, så att kvaliteten på utbildningen kan garanteras. Både samarbetet
 81 mellan högskolorna och hela det finländska högskolefältet stärks. Kvaliteten på
 82 undervisningen och examina beaktas ännu mera än hittills då man beslutar om
 83 finansieringen av universitetens verksamhet. Ytterligare bör man slopa den
 84 finansieringsindikator som nu finns i relation till avlagda examina.

- 85 - Ökningen av antalet studieplatser för nya studenter ska få full finansiering. Antalet
86 studieplatser för nya studerande ökas främst i Nyland där antalet platser för nya
87 studerande för tillfället inte motsvarar det stora antalet sökande.
- 88 - Studenternas välmående stöds genom ökade resurser till handlednings- och
89 stödtjänster. Man bör få en mottagningstid till studiepsykologen inom en månad.
- 90 - Genom att slopa läsårsavgifterna blir den finländska universitetsutbildningen
91 tillgänglig för internationella studenter. Man gör det lättare för internationella
92 studenter att stanna kvar i Finland genom att erbjuda tillräckligt med möjligheter
93 och resurser för att studera de officiella språken i Finland och genom att garantera
94 stöd vid karriärplanering och kunskap om arbetsmöjligheter. Ytterligare bör de
95 internationella studenternas integrering i samhället stödjas under studierna. Det
96 här förutsätter även åtgärder mot rasism och diskriminering på nationell nivå, så att
97 eventuella hinder för internationella studenter att stanna kvar i Finland minskar.
98 Ett stipendiesystem för studenter som flyr undan krig och förföljelse skapas.
- 99

100 **MAN MÅSTE FÅ VÅRD**

101 Studenternas psykiska hälsa har lidit svårt av coronapandemin och krisen är akut. Forskning
 102 visar att då studierna och studenterna flyttade bort från campus till studenternas hem,
 103 ökade de psykiska problemen och risken för utbränning samtidigt som studenternas känsla
 104 av gemenskap minskade.

105 Reformerna av studerandeurvalet har också lett till en situation då de studenter som inleder
 106 studierna vid universitetet är mera stressade än någonsin tidigare. Samtidigt har
 107 universitetsstudierna mer och mer blivit fråga om att prestera inom strikta tidsgränser.
 108 Antalet studiepoäng räknas noggrant både vid universitetet och på FPA.

109 I början av år 2021 trädde lagen om högskolestuderandenas hälsovård i kraft och i samband
 110 med detta ökade antalet kunder hos SHVS med det dubbla. SHVS har inte till fullo kunnat
 111 hantera de utmaningar som denna förändring och pandemin lett till. Ytterligare innebar
 112 reformen en märkbar förändring av hälsovårdsavgiftens betalningssätt och detta har lett till
 113 att tusentals studenter hotas av utmätning varje termin.

114 Det är väsentligt att försöka stoppa en ytterligare försämring av studenternas psykiska hälsa
 115 och vid behov av vård ska denna erbjudas snabbt.

116 **Åtgärder**

- 117 - Förutsättningarna för verksamheten vid SHVS tryggas på lång sikt genom att en
 118 ökning av verksamhetens ekonomiska resurser. Mängden mottagningstider ökas så
 119 att den motsvarar efterfrågan. En student måste ha möjlighet att snabbt få vård.
- 120 - Varje studerande bör få en faktura på SHVS-avgiften. SHVS informerar om avgiften i
 121 alla sina kommunikationskanaler.
- 122 - Möjligheterna att få tid till en psykoterapeut måste förbättras.
 123 Psykoterapeututbildningen ska förverkligas med offentlig finansiering och
 124 utbildningen ska vara gratis för den som studerar till psykoterapeut.
 125 Rehabiliteringspsykoterapi bör vara avgiftsfri för alla studerande.

126

127 EN HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL VARDAG

128 Miljökrisen är en av vår tids största generationspolitiska frågor som berör både nuvarande
 129 och blivande studerande. Finland bör anta ett ambitiöst förhållningssätt för lösa
 130 klimatkrisen och förebygga det lidande, den osäkerhet och de kostnader som i hög grad
 131 påverkar dagens unga, och i ett mera globalt perspektiv individer och arter som av olika
 132 orsaker befinner sig i en svagare ställning. Det är mera aktuellt än någonsin att slopa
 133 användningen av fossilt bränsle och om man ska uppnå målet att vara kolneutralt år 2035
 134 krävs att man förbinder sig till att genomföra åtgärder. Vi bör erkänna att den kris som
 135 pågår gäller oss alla och att vi är absolut tvungna att bromsa upp förlusten av den biologiska
 136 mångfalden, samtidigt som vi måste skydda och återuppbygga hotade ekosystem.

137 Det måste vara möjligt för studenterna att leva sitt liv hållbart. Detta kan vi förverkliga
 138 genom att främja möjligheterna till ekologiska forskaffningsmedel, ekologiskt boende och
 139 ekologisk konsumtion. Kollektivtrafiken har påverkats starkt negativt av pandemin och
 140 därför måste staten garantera kollektivtrafikens fortlevnad och att kvaliteten hålls på en god
 141 nivå. Genom att möjliggöra införandet av trängselavgifter främjar man samtidigt
 142 kollektivtrafikens funktioner och lönsamhet. Genom en lag om företagsansvar försäkras
 143 man att studenten kan göra hållbara val i sin vardag.

144 Vi anser att Finland ska bekämpa miljökrisen på ett målinriktat och ambitiöst sätt. Vi måste
 145 agera omedelbart, vi har inte längre tid att inte göra något.

146 Åtgärder

147 - Staten stöder kollektivtrafiken så att tjänsternas kvalitet och kontinuitet kan
 148 garanteras. Städerna ska ha möjlighet att införa trängselavgifter.

149 - Finland antar en ambitiös lag om nationellt företagsansvar för att stödja den
 150 reglering som sker på EU-nivå. Den nationella lagen om företagsansvar ska gälla
 151 också små och medelstora företag.

152 - Beskattnings- och stödsystemen ändras snarast möjligt så att de uppmuntrar till
 153 minskade utsläpp och ökad omsorg om miljön. En kolskatt för företagen införs för
 154 att komplettera utsläppshandeln.

155